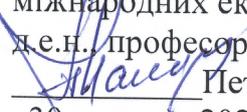


**ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,  
д.е.н., професор  
  
Петро МАКАРЕНКО  
«30» серпня 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
(обов'язкова навчальна дисципліна)

**Державне регулювання економіки**

Освітньо-професійна програма Економіка підприємства  
спеціальність 051 Економіка  
галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки  
освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки,  
управління, права та інформаційних технологій

Полтава  
2021-2022 н.р.

Робоча програма «Державне регулювання економіки» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка

Мова викладання: державна

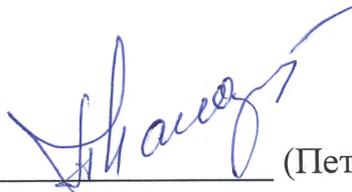
Розробник: Миколенко Інна, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, к.е.н., доцент  
«29» серпня 2021 року

 (Інна МИКОЛЕНКО)

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин  
Протокол від «30» серпня 2021 року № 1

Затверджено завідувачем кафедри

«30» серпня 2021 р. № 1

 (Петро МАКАРЕНКО)

Погоджено гарантом освітньої програми Економіка підприємства

«30» серпня 2021 р. № 1

 (Ольга ДИВНИЧ)

Схвалено НМР спеціальності «Економіка»

 (Ольга ДИВНИЧ)

## 1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів	4,0
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	051ЕКОН_бд_2021[1](стн)
Семестр	1-ий
Лекції (годин)	26
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	80
Вид семестрового контролю	екзамен

## 3. Заплановані результати навчання

**Мета вивчення навчальної дисципліни:** розкриття методології, методики та організаційних основ державного регулювання економіки. Навчальний матеріал ґрунтується на положеннях сучасної економічної теорії і менеджменту, а також Конституції та законів України, інших нормативно-правових актів державних органів.

**Основні завдання навчальної дисципліни:** сутності, мети і завдань державного регулювання економіки; теоретичних основ формування та реалізації стратегії соціально-економічної політики держави; методологічних основ, методів і засобів впливу держави на економічний та соціальний розвиток і соціально-економічні процеси; сутності, функцій, методології та методики соціально-економічного прогнозування, державного програмування і макроекономічного планування; особливостей державного регулювання різних сфер господарської та соціальної діяльності; світового досвіду державного регулювання економіки.

### **Компетентності:**

#### **Загальні:**

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

#### **Фахові:**

СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

### **Програмні результати навчання:**

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

**Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:**

**- за джерелом знань:**

МН1 – словесні методи: лекція; розповідь-пояснення;

МН2 – наочні методи: демонстрування; спостереження;

МН3 – практичні методи: практичні роботи; розрахункові роботи, конспектування;

**- за ступенем керівництва:**

МНСР2 – робота під керівництвом викладача: самостійна робота; розв'язування задач; виконання практичних завдань

**Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю):**

МНК1 – методи усного контролю: усне опитування; обговорення теоретичних питань;

МНК2 – методи письмового контролю: контрольна робота; письмове виконання практичних завдань;

МНК4 – тестовий контроль: розв'язування тестів

**Інноваційні методи навчання:**

МНІ 4 – комп'ютерні і мультимедійні методи – дистанційне навчання

#### **4. Програма навчальної дисципліни**

##### **Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.**

Вади ринкового саморегулювання. Межа виробничих можливостей. Командна, ринкова та змішана форми організації економіки. Вади ринкового саморегулювання: неспроможність конкуренції; нездатність економіки забезпечувати людей суспільними товарами; зовнішні ефекти (екстерналії); неповнота ринків; недосконалість інформації; економічна нестабільність. Функції держави у сучасній економіці. Функції держави: політична, соціальна, міжнародна, економічна. Економічні функції держави: емісійна; формування правових засад функціонування економіки; усунення вад ринкового саморегулювання; перерозподіл доходів; забезпечення людей обов'язковими товарами. Сутність державного регулювання економіки. Сутність понять: «державне втручання в економіку», «державне управління», «економічна політика держави», «державна регуляторна політика», «державне регулювання економіки». Вади державного «втручання» в економіку. Методи державного регулювання економіки. Елементи державного регулювання економіки. Правові, адміністративні, економічні та пропагандистські методи регулювання економіки.

Система органів державного регулювання економіки. Роль державних органів України у впровадженні економічної політики: Президента, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Національного банку, Антимонопольного комітету, Фонду державного майна, міністерств та інших центральних органів державної виконавчої влади України, місцевих державних адміністрацій. Основні положення концепції адміністративної реформи.

##### **Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.**

Сутність стратегії соціально економічної політики. Визначення суспільних потреб та інтересів. Обґрунтування цілей. Ієрархія цілей. Державні пріоритети. Дерево цілей. Стратегічні, тактичні, оперативні цілі. Постіндустріальне суспільство. Концепція соціально-економічної політики. Соціально орієнтована ринкова економіка. Стратегія економічної та соціальної політики України.

Соціально-економічне прогнозування. Сутність понять: «прогноз», «гіпотеза», «план (програма)». Функції соціально-економічного прогнозування. Принципи соціально-економічного прогнозування: наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності, системності, цілеспрямованості. Класифікація соціально-економічних прогнозів. Типологія методів прогнозування. Інтуїтивні та формалізовані методи прогнозування.

Макроекономічне планування. Директивне та індикативне планування. Сутність реформування макроекономічного планування. Система макроекономічного планування в Україні. Державна програма економічного і соціального розвитку України (ДПЕСР) як форма макроекономічного планування. Зміст ДПЕСР України на середньо- та короткостроковий періоди. Послідовність розроблення ДПЕСР. Принципи макроекономічного планування. Система показників макроекономічних планів. Методи планово-економічних розрахунків. Система балансів, норм і нормативів. Структура ДПЕСР України. Розділи і розрізи макроекономічних планів.

Державне програмно-цільове планування. Сутність програмно-цільового методу планування. Цільова комплексна програма (ЦКП). Класифікація ЦКП. Життєвий цикл ЦКП. Зміст етапів програмно-цільового планування: відбір переліку проблем, що підлягають програмному розв'язанню; формування та видача вихідного завдання на розроблення ЦКП; розроблення проекту ЦКП; затвердження ЦКП; реалізація ЦКП; звіт про виконання ЦКП. Сутність поняття «соціально-економічна проблема». Статус учасників програмно-цільового планування. Вимоги щодо цілей ЦКП: конкретність, визначеність у часі, реальність. Організаційно-економічний механізм реалізації ЦКП.

Контроль за виконанням макроекономічних планів і державних програм. Сутність поняття «контроль». Запобіжний, поточний і завершальний контроль. Етапи контролю: розроблення критеріїв і нормативів, зіставлення фактичних результатів з критеріями і нормативами; коригуючі дії.

### **Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.**

Фінансово-бюджетне регулювання. Державні фінанси. Зведений баланс фінансових ресурсів. Державний бюджет. Державні позабюджетні фонди. Доходи та видатки державного бюджету. Структура видатків бюджету. Бюджетна класифікація. Дотації, субсидії, субвенції. Дефіцит, профіцит, секвестр державного бюджету. Державний борг. Етапи бюджетного процесу. Стратегія і тактика фінансово-бюджетної політики України.

Податкове регулювання. Податкова система. Система оподаткування. Система податкових органів. Функції, види та форми оподаткування. Принципи побудови податкової системи. Загальнодержавні податки і збори в Україні. Податковий тягар. Завдання податкової реформи в Україні.

Регулювання суспільного сектору економіки. Сутність суспільних товарів. Чисті, приватні, змішані та локальні суспільні товари. Сектор загального державного управління (СЗДУ). Ефективність суспільного сектору економіки. Регулювання діяльності установ СЗДУ. Джерела фінансування діяльності установ СЗДУ. Кошториси доходів і видатків установ СЗДУ.

Державне замовлення як засіб задоволення державних потреб. Державне замовлення. Державні потреби в продукції (роботах, послугах). Однопродуктові матеріальні баланси попиту і пропозиції найважливіших видів продукції. Державні замовники. Виконавці державних замовлень. Державний контракт. Тендер. Етапи конкурсного відбору виконавців державних замовлень.

Грошово-кредитне регулювання. Грошово-кредитна політика. Національний банк і банківська система України. Загальні та селективні методи грошово-кредитного

регулювання. Грошова емісія. Операції з цінними паперами на відкритому ринку. Управління обов'язковими резервами. Регулювання облікової ставки та банківського процента. Норми обов'язкових резервів. Валютне регулювання. Ревальвація, девальвація національної грошової одиниці. Стратегія і тактика грошово-кредитної політики України.

#### **Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.**

Структура та структурні зрушення в розвитку економіки. Поняття «структура економіки». Роль структурних зрушень в економічному розвитку. Характеристика структури економіки України. Види структури економіки. Відтворювальні пропорції. Галузева структура. Регіональна структура.

Структурний ефект і вимірювання його. Сутність структурного ефекту. Коефіцієнт абсолютних структурних зрушень. Коефіцієнт відносних структурних зрушень. Вплив структурних зрушень на динаміку виробничої функції.

Державне регулювання структурних зрушень в економіці. Концепція пріоритетів соціально-економічного розвитку. Критерії визначення державних пріоритетів. Активна структурна політика. Пасивна структурна політика. Методи реалізації структурної політики. Стратегія і тактика структурної політики України.

Державне регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиції як фактор структурних зрушень в економіці. Сутність понять: «інвестиції» та «інвестиційна діяльність». Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності. Класифікація форм і видів інвестицій. Визначення пріоритетних сфер і державних інвестиційних проектів. Методи аналізу інвестиційної привабливості сегментів ринку. Фактор часу в оцінці витрат і результатів інвестиційної діяльності. Оцінка інфляції та ризиків при прийнятті інвестиційних рішень. Показники економічної ефективності інвестицій. Пряме управління державними інвестиціями. Державні капітальні вкладення та державне замовлення в капітальному будівництві. Податкове регулювання інвестиційної діяльності. Фінансово-кредитне регулювання інвестиційної діяльності. Амортизаційна політика. Регулювання участі інвесторів у приватизації. Державне регулювання ринку цінних паперів. Експертиза інвестиційних проектів. Захист інвестицій. Завдання інвестиційної стратегії в Україні.

#### **Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.**

Науково-технічний прогрес та економічне зростання. Сутність НТП. Вплив НТП на економічний і соціальний розвиток, криву виробничих можливостей, рівноважне економічне зростання. Концепція науково-технічного прогресу.

Необхідність і сутність науково-технічної політики. Розвиток науки як складова економічної політики. Цілі, принципи, завдання та напрями науково-технічної політики. Організаційні засади науково-технічної політики в Україні. Форми та методи реалізації науково-технічної політики. Прямі та опосередковані методи науково-технічної політики.

Державне регулювання інноваційних процесів. Інновації як специфічна форма НТП. Етапи інноваційного процесу. Класифікація інновацій. Фази поширення інновацій. Суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності. Ефективність державної підтримки інноваційних процесів. Витрати на виробництво інноваційного продукту. Ефект інноваційної діяльності. Методи державного регулювання інноваційного процесу в промисловості.

#### **Тема 6. Державне регулювання підприємництва.**

Підприємництво як об'єкт державного регулювання. Підприємництво: економічний зміст і роль в економіці України. Види підприємницької діяльності, їх

характеристика. Класифікація форм підприємництва. Інноваційне підприємство. Організаційно-правові форми підприємництва.

Роль держави у становленні підприємницького середовища в Україні. Проблеми розвитку підприємництва. Сутність державної політики сприяння підприємництва. Державне регулювання приватизації. Антимонопольна політика держави. Інститут банкрутства та санації підприємств. Проблеми легалізації тіньової економіки в Україні.

Механізм державного регулювання підприємництва. Особливості та перспективи реформування оподаткування, обліку та звітності підприємницьких структур. Реєстрація та ліквідація підприємств. Ліцензування підприємницької діяльності. Інспекція та контроль за діяльністю підприємств. Система державної підтримки підприємництва. Правове, матеріально-технічне, організаційне, інформаційне забезпечення підприємницької діяльності. Державні програми підтримки підприємництва.

Фінансові важелі державної підприємницької політики. Податкове регулювання. Дотації, субсидії, субвенції. Державне кредитування. Сприяння розвитку фінансово-промислових груп. Роль державних органів підтримки підприємництва.

### **Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.**

Засади зовнішньоекономічної політики. Сутність поняття «зовнішньоекономічна політика». Завдання та принципи зовнішньоекономічної політики. Правова база регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правові режими для іноземних суб'єктів господарської діяльності на території України. Види зовнішньоекономічної діяльності. Система органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Стратегія і тактика зовнішньоекономічної політики України. Регулювання торговельної діяльності. Протекціонізм і вільна торгівля. Адміністративні інструменти державного регулювання зовнішньоторговельної діяльності: ліцензування, квотування, державна монополія на зовнішню торгівлю окремими товарами. Економічні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Митні інструменти: ввізне та вивізне мито, мінімальна митна вартість, антидемпінгове мито. Немитні інструменти: субсидії виробникам експортних товарів, пільгове державне кредитування експортерів. Регулювання іноземного інвестування. Іноземні інвестиції. Стимулювання іноземних інвестицій: податкові пільги, валютні гарантії, фінансове сприяння, захист від конкуренції. Державні гарантії захисту іноземних інвестицій. Форми підприємств з іноземними інвестиціями. Вільні економічні зони. Регулювання умов інвестування за межі держави. Стратегія і тактика політики іноземного інвестування в Україні.

Роль держави в залученні іноземних кредитів. Іноземні кредити. Необхідність залучення іноземних кредитів у національну економіку. Джерела іноземних кредитів в економіку України. Порядок залучення іноземних кредитів. Порядок погашення іноземних кредитів. Стратегія і тактика політики іноземного кредитування в Україні.

### **Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.**

Необхідність і методи державного регулювання цін. Основні регулювальні функції ціни. Недоліки ціни як універсального засобу ринкового саморегулювання: нездатність урахувати колективні соціальні та економічні інтереси; породження інфляції; безробіття. Ступінь державного «втручання» у ціноутворення. Цінове законодавство. Види цін та їх характеристика. Система органів ціноутворення, їх завдання та функції. Контроль за додержанням дисципліни цін. Система органів контролю за цінами. Заходи державного втручання в процес ціноутворення залежно від стану економічного розвитку країни. Прямі та опосередковані методи державного регулювання цін. Цілі державного регулювання цін. Відвернення руйнівного впливу цін на економіку. Стримання інфляції за допомогою політики доходів. Забезпечення

доступу до товарів першої необхідності усім верствам населення. Захист внутрішнього ринку від негативного впливу зовнішньої конкуренції. Стримання монополізму та забезпечення конкурентного середовища. Необхідність державного регулювання цін і тарифів підприємств-монополістів. Державне регулювання цін монопольних утворень, у тому числі природних монополій. Декларування цін.

Антиінфляційна політика. Сутність інфляції. Необхідність боротьби з інфляцією. Фактори інфляції: інфляція попиту, інфляція витрат. Сутність антиінфляційної політики. Дефляційна політика. Стримувальна фінансово-кредитна політика. Зменшення грошової пропозиції. Роль Національного банку України у проведенні антиінфляційної політики. Скорочення бюджетного дефіциту шляхом збільшення доходів і зменшення державних видатків. Скорочення державних видатків через поетапне обмеження дотацій та субсидій, зменшення витрат на соціальні програми, науку, освіту тощо. Політика доходів (регулювання витрат). Адаптаційна політика. Індексація доходів та її недоліки.

### **Тема 9. Регіональна економічна політика.**

Регіональна економічна політика, її сутність і завдання. Сутність понять: «регіон», «регіональна економічна політика», «регіональна структура економіки». Регіон як соціально-економічна система. Об'єкти і суб'єкти регіональної політики. Принципи та пріоритети державної регіональної політики. Стратегія регіонального розвитку. Складові регіональної економічної політики. Стратегія і тактика регіональної політики України. Механізм реалізації державної регіональної економічної політики. Законодавча база механізму регіональної політики. Складові елементи механізму регіональної політики. Функції центральних державних органів і місцевих державних адміністрацій щодо регіональної економічної політики. Механізм взаємовідносин місцевих представницьких і виконавчих органів із загальнодержавними органами, підприємствами (установами, організаціями) та населенням. Фінансово-економічна база місцевого самоврядування. Об'єкти комунальної власності. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Адміністративні, правові та економічні методи державного регулювання розвитку регіонів. Державні централізовані капітальні вкладення. Державні регіональні та галузеві програми. Передача об'єктів загальнодержавної власності до сфери управління місцевих державних адміністрацій. Регіональні замовлення на поставки продукції для задоволення державних потреб. Завдання та зміст програм економічного і соціального розвитку регіонів. Методика і порядок розроблення програм економічного і соціального розвитку регіону. Місцеві бюджети як фінансова основа економічного розвитку регіонів. Принципи формування місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів. Нормативи відрахувань загальнодержавних податків і зборів до місцевих бюджетів. Місцеві податки та збори. Бюджетні субсидії, субвенції, дотації. Видатки місцевих бюджетів.

### **Тема 10. Соціальна політика.**

Сутність і мета соціальної політики. Сутність поняття «соціальна політика». Мета соціальної політики. Соціальний захист населення. Соціальні гарантії. Соціальний і ринковий підходи до соціальної політики. Концепція соціальної політики в Україні. Складові соціальної політики. Адресна підтримка соціально незахищених верств населення. Пенсійна реформа. Політика у сфері заробітної плати та зайнятості населення. Розвиток соціальної сфери. Демографічна політика. Політика щодо формування середнього класу. Основні завдання та показники соціальної політики. Сутність поняття «рівень життя населення». Система показників рівня та якості життя населення: соціально-демографічні показники; узагальнюючі показники; показники оплати праці та доходів населення; показники рівня споживання населенням товарів і послуг; показники споживчих настроїв домогосподарств. Реальні доходи населення та їх

регулювання. Реальні доходи населення як синтетичний показник добробуту людей. Баланс грошових доходів і витрат населення, схема та методика розроблення. Методика розрахунку реальних доходів населення. Державне регулювання доходів населення.

Регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг. Показники обсягів споживання населенням матеріальних благ і послуг та методика обчислення їх. Прожитковий мінімум. Мінімальний споживчий бюджет. Мінімальний нормативний споживчий кошик. Норми споживання населенням продуктів харчування, товарів і послуг. Межа малозабезпеченості. Мінімальні заробітна плата, пенсія, стипендія, допомога. Регулювання ринку праці та зайнятості населення. Необхідність державного регулювання ринку праці. Система трудових балансів. Зведений баланс трудових ресурсів. Баланс ринку праці. Система органів державного регулювання зайнятості населення. Методи державного регулювання зайнятості населення. Державний фонд сприяння зайнятості населення.

### **Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.**

Необхідність охорони навколишнього природного середовища. Сутність поняття «екологія». Класифікація природних ресурсів. Стійкість природного середовища до техногенного навантаження. Сутність природно-антропогенних процесів. Техногенний і сталий типи економічного розвитку. Пасивна та активна екологічна політика. Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Сутність екологічної політики в Україні. Державне екологічне регулювання. Сутність екологічного регулювання. Екологічне законодавство. Управління в сфері охорони навколишнього природного середовища. Інструменти екологічного регулювання: екологічна експертиза, моніторинг стану довкілля, екологічні стандарти і нормативи, екологічні програми, кадастри природних ресурсів, зонування територій, санкції за порушення норм екологічного законодавства.

Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Система державних органів управління в галузі охорони навколишнього природного середовища. Функції Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Міністерства екології та природних ресурсів України, місцевих державних адміністрацій і т. п. в екологічній сфері. Роль громадських організацій в екологічній сфері.

Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності. Джерела фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища. Порядок оплати використання природних ресурсів. Платежі за забруднення довкілля. Ліміти викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище. Фонди охорони навколишнього природного середовища.

## **5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни**

Назви тем	Кількість годин			
	денна форма 051ЕКОН_бд_2021[1](стн)			
	усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.	14	4	2	8
Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.	14	4	2	8
Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.	12	2	2	8
Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.	12	2	2	8
Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.	12	2	2	8

Тема 6. Державне регулювання підприємництва.	12	2	2	8
Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	12	2	2	8
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.	8	2	-	6
Тема 9. Регіональна економічна політика.	8	2	-	6
Тема 10. Соціальна політика.	8	2	-	6
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	8	2	-	6
Усього годин	120	26	14	80

### 6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	
		051ЕКОН_бд_2021[1](стн)	
1	Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.	2	
2	Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.	2	
3	Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.	2	
4	Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.	2	
5	Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.	2	
6	Тема 6. Державне регулювання підприємництва.	2	
7	Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	
8	Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.	-	
9	Тема 9. Регіональна економічна політика.	-	
10	Тема 10. Соціальна політика.	-	
11	Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	-	
	<b>Разом</b>	<b>14</b>	

### 7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	
		051ЕКОН_бд_2021[1](стн)	
1	Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.	8	
2	Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.	8	
3	Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.	8	
4	Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.	8	
5	Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.	8	
6	Тема 6. Державне регулювання підприємництва.	8	
7	Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	8	
8	Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.	6	
9	Тема 9. Регіональна економічна політика.	6	
10	Тема 10. Соціальна політика.	6	
11	Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	6	
	<b>Разом</b>	<b>80</b>	

### 8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

### 9. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної	- виконання вправ на практичних заняттях;

Програмні результати навчання	Форми контролю
світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	- підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.
ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	- виконання вправ на практичних заняттях; - розв'язування тестів; - підготовка доповіді; - виконання завдань самостійної роботи; - екзамен.

**Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти (051Екон бд 2021[1]стн)**

Тема занять	Програмні результати навчання				Разом
	ПРН 5	ПРН 9	ПРН 11	ПРН 21	
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.	+	+	+	+	4
Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку країни.	+	+	+	+	4
Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.	+	+	+	+	4
Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.	+	+	+	+	4
Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.	+	+	+	+	4
Тема 6. Державне регулювання підприємництва.	+	+	+	+	4
Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	+	+	+	+	4
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.	+	+	+	+	4
Тема 9. Регіональна економічна політика.	+		+	+	3
Тема 10. Соціальна політика.	+		+	+	3
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.	+	+	+	+	4
Екзамен	+	+	+	+	4
<b>Разом</b>	<b>12</b>	<b>10</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>46</b>
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	26	22	26	26	<b>100</b>
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	16	13	16	15	<b>60</b>

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

**Критерії успішного опанування програмних результатів навчання (051Екон бд 2021[1]стн)**

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними	26	26	16

економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).			
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	22	22	13
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	26	26	16
ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	26	26	15
<b>Разом</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>60</b>

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

### 10. Форми оцінювання результатів навчання

Для освітньо-професійної програми Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка (051Екон бд 2021/1)стн):

Програмні результати навчання	Форми контролю										Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях		розв'язування тестів		Підготовка доповіді		Виконання завдань сам. роб.		Екзамен			
	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів		
ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).	3	5	3	5	2	4	4	6	3	5	16	26
ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	3	5	3	5	2	4	4	5	3	5	13	22
ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.	3	5	3	5	2	4	4	6	3	5	16	26

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.	3	5	3	5	2	4	4	6	3	5	15	26
<b>Разом</b>	<b>12</b>	<b>21</b>	<b>12</b>	<b>21</b>	<b>8</b>	<b>16</b>	<b>16</b>	<b>22</b>	<b>12</b>	<b>20</b>	<b>60</b>	<b>100</b>

### **Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти (051Екон\_бд\_2021/1/стн):**

– виконання вправ на практичних заняттях (0-3 бали):

*0 балів* – відсутність відповіді на практичне завдання, потрібне повторне виконання для опанування результатів навчання;

*1 бал* – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення оволодіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень;

*2 бали:* здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, володіє практичними навичками з теми, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів;

*3 бали* – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає володіння принципами та методами, інструментарієм і процедурами прийняття проектних рішень.

– розв'язування тестів (0-3 балів): 0-1 балів – понад 40% відповідей невірні; 3 бали – вірні понад 60 % відповідей.

– підготовка доповіді (0-8 балів) – здобувач готує доповідь за темою заняття або за підбирає тематику самостійно, враховуючи предмет дисципліни. Бали виставляються в залежності від змістовного наповнення доповіді. Не більше двох доповідей протягом вивчення дисципліни.

– виконання завдань самостійної роботи (0 – 2 балів):

0 балів – завдання не виконані чи не відповідають результатам навчання;

1-2 балів – за виконання глосарію за термінами теми та письмового тестового завдання, що повністю розкриває засвоєний результат навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є екзамен.

### **9. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни**

*Для освітньо-професійної програми Економіка підприємства спеціальності 051 Економіка (051Екон\_бд\_2021/1/стн):*

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	розв'язування тестів	підготовка доповіді	виконання завдань сам. роб.	
Тема 1. Державне регулювання як метод управління економікою.	3	3	8	2	<b>6</b>
Тема 2. Стратегія соціально-	3	3		2	<b>6</b>

економічного розвитку країни.					
Тема 3. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика.	3	3		2	6
Тема 4. Структурна та інвестиційна політика.	3	3	8	2	13
Тема 5. Науково-технічна та інноваційна політика.	3	3		2	6
Тема 6. Державне регулювання підприємництва.	3	3		2	6
Тема 7. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	3	3		2	6
Тема 8. Державне регулювання цін та інфляції.				2	13
Тема 9. Регіональна економічна політика.				2	6
Тема 10. Соціальна політика.				2	6
Тема 11. Державне регулювання природоохоронної діяльності.				2	6
<b>Екзамен</b>					<b>20</b>
<b>Разом</b>	<b>21</b>	<b>21</b>	<b>16</b>	<b>22</b>	<b>100</b>

## 12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Потреба відсутня.

## 13. Рекомендовані джерела інформації

### Основні

1. Бодров В.Г., Сафронова О.М., Балдич Н.І. Державне регулювання економіки та економічна : [навч. посіб.]. К.: Академвидав. 2010. 520 с.
2. Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки: [підручник]. К.: Знання. 2008. 398 с.
3. Калетнік Г.М., Мазур А.Г., Кубай О.Г. Державне регулювання економіки: [навч. посіб.]. К.: Ліра-М, 2011. 428 с.
4. Михасюк І.Р. Державне регулювання економіки: [підручник]. К.: Ліра-М, 2011. 216 с.
5. Трофимчук О. А. Державне регулювання економіки: теоретичне переосмислення в ххІ столітті. Економіка та держава. 2020. № 6. С. 206–212.

### Допоміжні

1. Антициклічне регулювання ринкової економіки: глобалізаційна перспектива: монографія / Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, Я. М. Столярчук [та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А. М. Поручника. К.: КНЕУ, 2010. 334,
2. Державне регулювання розвитку підприємництва в аграрному секторі / Русанюк В.В. // Економіка АПК. 2021. № 1 С. 94.
3. Державний бюджет на 2021 рік: детальний аналіз аграрних видатків та державної підтримки. URL: <https://agropolit.com/news/17897-derjavniy-byudjet-2021>.
4. Державний сектор економіки: теорія, методологія, управління розвитком [Текст]: монографія / О. В. Пильтай ; Київ. нац. торг.-екон. унт. К. [Київ. нац. торг.-екон. ун-т], 2018. 392 с.

5. Децентралізація управління публічними фінансами в Україні: монографія / [О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, І.Г. Миколенко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосова. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018. 200 с.
6. Калетнік, Г. М. Державне регулювання економіки : навч. посіб. / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, М-во аграр. політики і продовольства України, ВНАУ. К. : Хай–Тек Прес, 2017. 427,[1] с.
7. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : курс лекцій / О. І. Ковтун. К. : Ліра-М, 2012. 388 с.
8. Mykolenko I. Part 2. Transformation of approaches to the management of socio-economic systems. Konwerje społeczno-economiczne wspolczesnego społeczenstwa social and economic changes of contemporary socioety : monograph. Opole, 2017. P. 124-129.
9. Мандич О.В., Науменко І.В., Миколенко І.Г. Особливості конкурентних стратегій розвитку підприємств України. Social and Economic Changes of contemporary society: monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. P. 124-130.
10. Мандич О.В., Науменко І.В., Миколенко І.Г. Особливості конкурентних стратегій розвитку підприємств України. Social and Economic Changes of contemporary society: monograph. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2017. P. 124-130.
11. Миколенко І.Г. Державне регулювання економіки: Методичні вказівки та тематика контрольних робіт (здобувачами вищої освіти заочної форми навчання) для здобувачів спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, освітнього ступеню «Бакалавр». Полтава: РВВ ПДАА, 2020 р. 42 с.
12. Миколенко І.Г. Стратегії конкурентного розвитку аграрних підприємств: механізми та інструментарій. Монографія. Харків: «Смугаста типографія», 2021. 320 с.
13. Ушакова Н.Г., Зарецька Л.М. Державне регулювання економіки: навч. Посібник. Х.: ХДУХТ, 2014.-225 с.

### **Інформаційні ресурси**

1. Офіційний сайт Президента України. - Режим доступу: [prezident.gov.ua](http://prezident.gov.ua)
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: [rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. - Режим доступу: [kmu.gov.ua](http://kmu.gov.ua)
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. - Режим доступу: [me.gov.ua](http://me.gov.ua)
5. Офіційний сайт Держкомстату України. - Режим доступу: [ukrstat.gov.ua](http://ukrstat.gov.ua)
6. Офіційний сайт Національного банку України. - Режим доступу: [bank.gov.ua](http://bank.gov.ua)
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. - Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства фінансів. - Режим доступу: <http://www.minfint.gov.ua>
9. Офіційний сайт Світового банку. - Режим доступу: <http://www.worldbank.org.ru>
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80#Text>